

MÄŠNÄ• SE KULISY, ALE HLOUPOST ZÅ®STÄ•VÄ•

StÅ™eda, 18 srpen 2021

KdyÅ¾ se tak dÃ-vÃjm kolem sebe, chce se mi jadnÄ› kIÄ-t, slyÅjÄ-m-li, co nÄjm naÅji politici a mÄ©dia Å™Ä-kajÄ-. TÄ©mÄ, udÄ›lajÄ-, by si zaslouÅ¾ilo pÅ™etavit v satiru, protoÅ¾e nic jinÄ©ho se s tÄ-m dÄ›lat nedÄj. Jak Å™Ä-kÄj Hannlonova pouÄ• â€žNehledejme u politikÅ- zlÄ© Ä°mysly tam, kde je vysvÄ›tlenÄ-m prostÄj lidskÄj hloupostâ€œ. PÅ™ed deseti lety poprvÄ© v romÄjn KIÄjternÄ- madrigal, v nÄ>mÄ¾ si dÄ›lÄjm legraci z byrokratÅ-, nadutosti, zbyteÄ•nosti a takÄ© z pokrytectvÄ-. Za tÄ›ch deset let se nezmÄ›nilo vÄbec nic.

Tady je ukÄjzka. KIÄjter s nÄ›kolika lÄ-nÄ½mi Å™eholnÄ-ky dostane privilegium (o kterÄ© ovÄjem neÅ¾Äjdal), aby povÄ½il nÄ›kterou ze svÄ½ch pÄ›ti vesnic na mÄ›sto. JenÅ¾e ani jeden z rychtÄjÅ™Ä- o tuhle poctu nestojÄ-. Kolem toho se toÄ•Ä- dÄ›j celÄ©ho romÄjnu.

UkÄjzka je z tÄ© Ä•Äjsti knihy, kdy pokladnÄ-k KIÄjter a pÅ™ijde na nÄ>jpad, Å¾e panovnÄ-k poskytuje dotace na rozkvÄt novÄ½ch mÄ›st. Aby zÄ-skali Å™eholnÄ-ci penÄ-ze na novÄ½ pivovar, Å¾Äjdou svou vesnici nepovÄ½ÄjÄ-, ale vymislÄ-fiktivnÄ- mÄ›sto PotoÄ•nou a Å¾ÄjdajÄ- v Praze o pÅ™Ä-spÄ›vek.

â€žA je to tady,â€œ kÅ™iÄ•el rudÄ½ zlostÄ- pÅ™evor Pistorius na svÄ© bratry Å™eholnÄ-ky, kdyÅ¾ posel z krÄjlovskaÅ© komory KIÄjter opustil. â€žVÄjechny nÄjs poÄjlou obracet lidoÅ¾routy na kÅ™esÅ¥anskou vÄ-ru.â€œ

Posadil se do kÅ™esla a hlavu sloÅ¾il do dlanÄ-. V oÄ•Ä-ch se mu objevily slzy. To ostatnÄ- nesmÄ-rnÄ- znepokojo, neboÅ¥ takhle zlomenÄ©ho ho vidÄ›li naposledy, kdyÅ¾ se neurodil chmel.

â€žO lidoÅ¾routech snad rozhoduje generÄjlnÄ- kapitula v Selbru a ne nÄ›jakÄ½ Ä•eskÄ½ krÄjil,â€œ namÄ-tl bratr Marek, kterÄ½ stÄjil zÄjsadnÄ› v opozici ke vÄjemu, co pÅ™evor Pistorius Å™Ä-kal, dÄ›lal, mysel, naznaÄ•oval a chtÄl. S vÄ½jimkou pitÄ-piva, coÅ¾ byl v jeho pÅ™Ä-padÄ› jedinÄ½ styÄ•nÄ½ bod Ä~Äjdem deklarovAnÄ© bratrskÄ© jednoty.

â€žTo jistÄ,â€œ zamraÄ•il se pÅ™evor a znova se mu do tvÄjÅ™e vrÄjtila nahnÄ›vanÄ› brunÄtnost. I bratra Marka povaÅ¾oval, stejnÄ› jako posly Ä•eskÄ©ho krÄjile, za jednu z ran, jimiÅ¾ ho BÄh zkouÄjel. A za rÄjnu ne zrovna lehkou. Pak se podÄ-val na ostatnÄ- Å™eholnÄ-ky a jeho pohled trochu zlaskavÄ›l.

â€žJistÄ, Å¾e o nÄjs rozhodujÄ- bratÅ™i ze Selbru. JenÅ¾e ti nÄjs, pokud se tohle provalÄ-, chrÄjnit nebudou. PrÄjvÄ› naopak. NaÅji bratÅ™i ze Selbru obÄ•as rÄjdi ukazujÄ-, Å¾e oni jsou poctivÄ- a spravedlivÄ-. Tu a tam nÄ›kterÄ©ho z prostÄ½ch a upÅ™Ä-mnÄ½ch bratÅ™Ä-, jako jsme my, bezvÄ½znamnÄ- sluÅ¾ebnÄ-ci PÄjnÄ›, pÅ™Ä-kladnÄ- potrestajÄ-, aby se nepÅ™iÄjlo na to, Å¾e jsou stejnÄ- parchanti jako my.â€œ

â€žNo dovol... bratÅ™e. My nejsme Å¾ÄjdÄ- parchanti!â€œ

â€žAle jsme!â€œ

â€žAle nejsme!â€œ

â€žAle jsme!â€œ

â€žJak jsi dospÄ›l, bratÅ™e pÅ™evore,
k nÃ¡zoru, Å¾e jsme lidÃ© hÅ™Ã-ÅjnÃ-, slabÃ- ke svÃ½m touhÃjm a omylnÃ- ve svÃ½ch
myÅ¡lenkÃjch, neboli, jak jsi vÃ½střilÅ¾nÃ- Å™ekl, parchanti?â€œ optal se zvÄ›davÄ›
pokladnÃ-k Theobald.

â€žZjevnÄ› tvÄ©
sebevÄ›domÃ- nahlodalo poselstvo z Prahy. V tom pÅ™Ã-padÄ› si dovoluji
kombinovat, Å¾e tvÄj slova, kterÄj nÄjs tak zbolela, neboÅ¥ byla pÅ™Ã-liÄj pÅ™Ã-snÄj,
pokud jde o nÄjs, prostÃ© Å™eholnÃ-ky, vyvolala zmÄ›nka o PotoÄ•nÄ©.â€œ

â€žJistÄ›,â€œ souhlasil pÅ™evor Pistorius. â€žA ty jsi parchant nevÄ›tÄjÄ-. Tys to celÃ©
vymyslel.â€œ

â€žJÄj jen naznaÄil jistou cestu. Ale bylo to rozhodnutÃ- celÃ© naÅ¡Ã- kapituly,â€œ
ohradil se ihned Theobald. â€žNovÃ½ pivovar se uÅ¾ stavÃ- . PrÄ›jce nÄjm jdou skvÄ›le! Za
dva tÄ½dny bude budova pod stÅ™echou. Co bys chtÄ›l vÄ-c? Å ekni nÄjm, co se vlastnÄ›
dÄ›je? ProtoÅ¾e nikdy nebylo tak zle, abychom si nedokÃ;jali poradit. Chcete dobrÃ©
pivo, bratÅ™i? Tak bojujte! StejnÄ› jako dÄ>jvnÃ- bojovnÃ-ci boÅ¾Ã- , kteÅ™Ã- poloÅ¾ili
hlavu za pravdu a vÄ-ru ve SvatÃ© zemi, i my musÃ-me bÄ½t odhodlÃjní padnout za
vyÄjÄjÄ- ideÄjly, pokud to od nÄjs bude BÄ-h poÅ¾adovat.

NedÄjme svou kÄ-Å¾i
lacino, jen zbabÄ›lec utÄ-kÄj. Chcete utÄ©ct od rozestavÄ›nÄ©ho pivovaru? JÄj nelâ€œ

Jeho stateÄ•nÄj slova vlila ostatnÃ-m Å™eholnÃ-kÅ-m do Å¾il ztracenou odvahu. Sesedli
se kolem stolu a pÅ™evor Pistorius se koneÄ•nÄ› vzchopil tak, aby mohl rozumnÄ›
vysvÄ›tlit, co se vlastnÄ› dÄ›je. DutÃ½m hlasem zaÄ•al:

â€žJde o to, Å¾e sem mÄj pÅ™ijet krÄjlovskeÅ½ podkomoÅ™Ã-, aby provÄ›Å™il, zda penÃ-ze,
kterÄ© nÄjm hodlÄj krÄjlovskeÅj komora poslat, a jimiÅ¾ my pak uhradÃ-me pÄ-jÄ•ku, kterou
jsme si na pivovar vzali, jsme skuteÄ•nÄ, a Ä°Å•elnÄ› vynaloÅ¾ili pro PotoÄ•nou.â€œ

â€žJenom to?â€œ mÄjvl bezstarostnÄ› rukou pokladnÃ-k Theobald. â€žTakovÃ½ch kontrol tu
jeÅjtÄ› budeme mÄ-t...â€œ

â€žNo ale, vÅ¾dyÅ¥ na podvod podkomoÅ™Ã- pÅ™ijde.â€œ

â€žZblÄjznil ses, milovanÃ½ bratÅ™e pÅ™evore? KrÄjlovskeÅ½ Ä°Å•anskÃ©ho Å™Ã;du a spravedlnosti,â€œ
Pokud by to byla pravda, to by byl konec kÅ™esÅ¥anskÃ©ho Å™Ã;du a spravedlnosti,â€œ
kroutil ironicky hlavou hubenÃ½ pokladnÃ-k.

â€žSÄj m jsi Å™Ã-kal, Å¾e kdyby sem pÅ™ijeli z Prahy a byli pÅ™Ã-liÄj dotÄ›rnÃ- ,
oÅ¾ereme je a bude klid,â€œ pÅ™idal se k pÅ™evorovÃ½m pochybnostem bratr Marek.

Kdykoli hrozil prÄ-Åjvih, postavil se na stranu vedenÃ-, nebo lÄ©pe Å™eÄ•eno,
ukryl se za jeho zÄjda, aby bylo zÅ™ejmÃ©, Å¾e on za nic nemÄ-Å¾e.

â€žJenÅ¾e pivovar jeÅjtÄ› hotovÃ½ nenÃ-, a pokud bratr celerÄjrius uvaÅ™Ã- stejnÃ©
pivo, jako vaÅ™il dosud, tak nÄjs Ä°Å•ednÃ-ci z Prahy nechajÄ- ubiÄ•ovat
k smrti.â€œ

â€žChceÅ¡ do drÅ¾ky, milovanÅ½ bratÅ™e?â€œ
â€žMoc si nevyskakuj a radÅ›ji uvaÅ™ poÅ™ednÃ© pivo!â€œ

â€žVe stodole to nejde,â€œ brÃ¡nil se popuzenÅ› celerÅ¡rius. OÄ•i mu hoÅ™ely bojovnÅ½m odhodlÃ¡nÃ·m. SÃ¡m proto navrhl Å™eÅjenÃ·: â€žSlyÅ¡el jsem, Å¾e v naÅ¡ich kopcÃ·ch kdysi Å¾ili lupiÅ•i. Co kdybychom tu kontrolu z Prahy zabili a svedli to na nÅ›?â€œ

â€žTak za prvÃ©, ti lupiÅ•i uÅ¾ dÃ¡vno visÃ·. Za druhÃ©, podkomoÅ™Ã· bude mÃ·t s sebou ozbrojenÅ½ doprovod. Za tÅ™etÃ·, kdyÅ¾e zabijeme jednoho, poÅ¡lou jinÅ©ho. Za Å•tvrtÃ©, jsme sluÅ¾ebnÃ·ci boÅ¾Ã·. A za pÃ¡tÃ©, podle instrukcÃ· ze Selbru je zakÅ¡izÃ·no na panstvÃ·. Å~Å¡du zabÃ·jet ÅºÅ™ednÃ·ky.â€œ

â€žAle bratÅ™i, to chce jen trochu chyrosti,â€œ usmÃ¡l se pokladnÃ·k Theobald.

UÅ¾ vÅ¡echny Å¡tval a tak na nÅ›j sborovÅ› vyjeli: â€žChceÅ¡ do drÅ¾ky, milovanÅ½ bratÅ™e?â€œ

VÅ¡ijnÃ› se vybouÅ™ily a koneÄ•nÃ› bylo moÅ¾no pÅ™istoupit k racionÃ¡lnÃ·mu Å™eÅjenÃ·. Theobald nastÃ·nil jednoduchÅ½ plÃ¡jn, s nÅ·mÅ¾e vÅ¡ichni souhlasili. PÅ™edevÅ¡tÃ· proto, Å¾e je nic jinÅ©ho a lepÅ¡Ã·ho nenapadlo.

Podstatou plÃ¡nu byla legenda, kterou bude nutno krÃ¡lovskÃ©mu podkomoÅ™Ã·mu pÅ™edloÅ¾it. Theobald ji nÅ›kolikrÃ¡t opakoval, neboÅ¥ nestaÅ•ilo, aby ji bratÅ™i vyslechli a zapamatovali si ji, ale museli ji takÅ© pochopit.

â€žMusÃ·me tvrdit, Å¾e jedinÃ· ves na panstvÃ·, kterÃ· se na mÅ›sto hodÃ·, je PotoÄ•nÃ·. BratÅ™e Kosmo, uÅ¾ jsi ji zanesl do urbÃ¡Å™?â€œ

â€žVÃ-te dobÅ™e, Å¾e mÃ© svÄ›domÃ· je proti podvodÅ™!â€œ

â€žChceÅ¡...â€œ

â€žKlidnÃ› mi dejte do drÅ¾ky, milovanÃ· bratÅ™i, ale mÃ© pÅ™esvÄ›dÄ•enÃ· nezlamÃ·te,â€œ upozornil s fanatickÅ½m

vÅ½razem muÄ•ednÃ·ka uhrovitÅ½ pÃ·saÅ™, aniÅ¾ nechal svÅ©ho pÅ™edstavenÃ©ho domlavit.

â€žChtÃ·l jsem Å™Ã·ci nÅ›co jinÅ©ho,â€œ dokonÄ•il svou myÅ¡lenku pÅ™evor Pistorius a tvÃ¡Å™il se laskavÃ·.

â€žChceÅ¡, abych ti vzal tu knihu? Ty vÃ·Å¡, kterou myslÃ·m!â€œ

PÃ·saÅ™ Kosmas ihned obrÃ¡til, protoÅ¾e si tohle erotickÅ© Å•tenÃ· a zvlÃ¡Å¡tÄ› obrÃ¡zkы zamíloval. S tÅ›Å¾kÅ½m srdcem ze sebe dostal: â€žMÃ© svÄ›domÃ· sice truchlÃ·, ale PotoÄ•nÃ· je zapsanÃ· vÅ¡ude, kde to je nutnÃ©.â€œ

â€žTak co to neÅ™ekneÅ¡ hned a otravujeÅ¡ se svÅ½m svÄ›domÃ·m?â€œ

â€žChcete, milovanÃ- bratÃ™iâ€¢â€¢

â€žDo drÃ¾ky!â€¢ vykÃ™ikli rozvernÃ› ostatnÃ- Å™eholnÃ-ci. VyprÃ¡zdnili zatÃ-m svÃ© dÃ¾bÃjny a nÃjlada se jim podstatnÃ› zlepÃ¡ila.

â€žChcete, milovanÃ- bratÃ™i, abych PotoÄ•nou z urbÃjÅ™Å- zase vymazal?â€¢ dokonÄ•il vÃtu vÃ½hruÅ¾nÄ› pÃ-saÅ™ Kosmas.

Nikdo mu neodpovÃ›dÃ›l, protoÅ¾e bylo zÅ™ejmÃ©, Å¾e to je teÄ•ka za touhle zanedbatelnou drobnostÃ-. UhrovitÃ½ Kosmas vÅ¾dycky nadÃ›lai spoustu zbyteÄ•nÃ½ch Å™eÄ•Ä-, aby zdÅ›raznil, jak odpovÃ›dnÃj je prÄ•ice ve skriptoriu a jak on sÃjim je uÄ•enÃ½ a zboÅ¾nÃ½.

VÅjichni Å™eholnÃ-ci obrÃ¡tili pohledy zpÃ›t na Theobalda. â€žTakÅ¾e to bychom mÄli. TeÄ• uÅ¾ nÄjs nikdo nenachytÃ!â€¢ pokraÄ•oval pokladnÃ-k s Ä°smÃ›vem. â€žBudeme tvrdit, Å¾e PotoÄ•nÃj je sice jedinÃj vesnice na naÅjem panstvÃ-, kterÃj si takovou Ä•est zaslouÅ¾Ã-, ovÅjem na druhou stranu je to dÃ-ra podobnÃ© slÃjvy nehodnÃj.â€¢

â€žTo je pÅ™ece logickÃ½ nesmysl!â€¢

â€žCelÃj krÃjlovskÃj komora je logickÃ½ nesmysl,â€¢ jÃ-zlivÃ› nÃjmitku odmÃ-tl pokladnÃ-k Theobald. â€žA protoÅ¾e chceme pÅ™ijmout krÃjlovskou laskavost dÅ-stojnÃ›, pÅ™ikroÄ•ili jsme po vzoru zakladatelÃ- naÅjeho Å~ÃjdÅ› a podle instrukcÃ- ze Selbru k vÃ½stavbÃ› novÃ©ho mÄ›sta na zelenÃ©m drnu. Tak pÅ™ed nÄ›kolika staletÃ-mi vznikla vÃ›tÅjina souÄ•asnÃ½ch mÄ›st. Na louce za klÃjÅjterem zatluÄ•eme do zemÃ› sloup s nÄjpisem â€žPotoÄ•nÃjâ€¢, provÃžzky vymÅ™Å-me parcely, nechÃjme vykopat zÃjklady jednoho domku a navezeme tam trochu kamenÃ- a cihel. Do skriptoria Kosmas uloÅ¾Ã- nÃjkresy, jak bude budouÄ• mÄ›sto vypadat.â€¢

â€žA kdo ty nÃjkresy zhotovÃ-? NezapomeÅ•te, bratÃ™i, Å¾e mÄ© svÃ›domÃ-...,â€¢ zaÄ•al protestovat uhrovitÃ½ pÃ-saÅ™ v obavÃjch, aby nemusel ty nÃjkresy zhotovit on sÃjim.

Ale Theobald ho uklidnil. â€žMÄj m nÄ›jakÃ© nÃjkresy ve svÃ©m vaku jeÅjtÃ›, z mÄ©ho pÅ™sobenÃ- u bratÃ™Å- v Lombardii. Tak co, Kosmo, co tvÃ© svÃ›domÃ-?â€¢

â€žJo, uloÅ¾Ã-m je tam,â€¢ pÅ™ikÃ½vl uklidnÃ›nÃ½ pÃ-saÅ™.

UkÃjzalo se, Å¾e pokladnÃ-k Theobald mÄ›l absolutnÃ- pravdu.

KrÃjlovskÃ½ podkomoÅ™Ã- si vÅje svÃ›domitÃ› prohlÃ©dl, dÅ-leÅ¾itÃ› se vyptal na spoustu podrobnostÃ-, nechal se bohatÃ› pohostit a pak spokojenÃ› odjel, aby sepsal zprÃ¡vu, Å¾e KlÃjÅjter plnÃ-, co je tÅ™eba.

A Å¾e PotoÄ•nÃj bude dalÅjÃ- ozdobou mezi mÄ›sty Ä•eskÃ©ho krÃjlovstvÃ-. VychÃ¡zel pÅ™edevÅjÄ-m z plÃjnÃ- kteřÃ© pÅ™edloÅ¾il pokladnÃ-k Theobald.

Ty nÃjkresy se tÃ½kaly Florencie. VLASTIMIL
VONDRAÅ KA